

PHẦN DƯƠNG VÔ ĐỨC THIÊN SƯ NGŨ LỤC

QUYỂN TRUNG

Nhị Tổ hỏi Đạt Ma, xin Thầy an tâm cho con.

Đạt Ma nói: Đem tâm đến đây ta an cho.

- Con tìm tâm không được.

- Ta đã an tâm cho ông rồi.

Chín năm xoay mặt vào vách đợi đương cơ, Huệ khả đứng dưới tuyết ngập nửa người Đạt Ma chưa mở mắt. Huệ khả cung kính xin Thầy pháp an tâm, tìm tâm không được mới không nghi.

* Lục Tổ hỏi Hòa thượng Hoài Nhượng, ông từ đâu đến?

- Từ Tung Sơn Đại An đến.

- Có đem vật gì đến không?

- Nói giống một vật thì không trúng.

- Có cần tu chứng không?

- Tu chứng thì không phải không, nhưng nhiễm ô thì không được.

- Chỉ không nhiễm ô này, là chỗ hộ niệm của Chư Phật, ông khéo giữ gìn.

- Nhờ Thầy hỏi từ đâu đến, nên nói ý của Tung Sơn không về.

Nếu còn tu chứng thì đều là nhiễm ô, vạch mây thấy mặt trời thì tâm khai.

* Khi Mã Tổ ở am thường ngồi thiền, Hoài Nhượng lấy gạch đem mài trước chỗ Mã Tổ ngồi thiền. Mã Tổ hỏi:

- Mài gạch làm gì?

- Làm gương.

- Mài gạch đâu thể làm gương được?

- Mài gạch thì không thành gương, vậy thì ngồi thiền làm sao thành Phật được?

- Làm như thế là đúng.

- Ví như kéo xe, trâu nếu không đi đánh trâu hay là đánh xe. Mài gạch làm gương hợp lại giống nhau. Có người hỏi thì phân biệt bốn tâm rõ ràng, vừa gọi người cày xoay lại chỉ trước mặt, trâu cày húc vỡ

Hoàng kim xưa.

* Bá Trượng đến tham vấn Mã Tổ, Tổ chỉ cây gậy dựng ở góc giường. Bá trượng nói:

- Ngay đây dùng hay bỏ cây gậy này ra để dùng?

- Ông về sau ở chỗ khác mở miệng nói gì cho thiên hạ?

Trượng lấy cây gậy dựng đứng.

- Ngay đây dùng và rời đây dùng.

Bá Trượng đem cây gậy để lại chỗ cũ, Tổ hét. Bá trượng nhờ đây được đại ngộ ba ngày còn điếc tai. Một lần rảnh rỗi Bá trượng đến hầu Sư, Sư chỉ dây treo trên góc giường, thả ra trở về bản vị của nó, phân biệt rõ ràng một tiếng truyền đến ngày nay.

* Trường Khánh hỏi Linh Nham:

- Thế nào là đại ý Phật pháp?

- Sứ lửa chưa đi, Sứ ngựa đã đến.

Linh Vân nhờ hỏi người tài giỏi xuất gia, Sứ lửa đi trước, Sứ ngựa đến. Trường Khánh không biết chân thật, trong câu nhận bóng, bóng khó khai hội. Ta nay báo cho các ông, chín tầng mây trời chiếu khắp nơi.

* Tăng hỏi Vân môn: Thế nào là câu tháo pháp thân?

- Thân ẩn trong sao Bắc đẩu. Thân ẩn trong Bắc đẩu là rõ ràng nhất, chỉ vì nhiều người thấy không rõ, khéo bày vọng, hiểu tâm ý, bỏ đất bằng, đào hầm hố, đèn mờ ngày, đèn đầu từng không khác, trúc xanh hoa vàng mọc đầy đất.

* Quy Sơn dạy chúng: Sau khi lão Tăng tịch, xuống nhà đàn viết dưới núi làm một con trâu. Bên hông trái của con trâu có đề hàng chữ: “Quy Sơn Linh Hựu”, ngay lúc đó nếu gọi là Quy sơn, thì chính là con trâu. Nếu gọi con trâu thì chính là Quy sơn, khi ấy thì thế nào? Gọi cái gì? Lòng từ của Cổ đức chưa báo đáp hết, vừa nghe tiếng lạ liền tranh trâu. Tiếng câu trước, câu sau biết được huyền chỉ. Mất rồi Quy sơn thấy không trùm hết và cùng đồng bào thông một đường, hoa lư tuyết phủ cúc đang mùa thu.

* Ma Cốc cầm tích trượng đến Chương Kính, đi quanh giường thiền ba vòng, dựng trượng đứng, Chương Kính nói:

- Phải, phải”. Đến chỗ Nam Tuyền cũng làm như vậy. Nam Tuyền nói:

- Không phải, không phải”.

- Chương Kính nói đúng, tại sao Hòa thượng lại nói không đúng?

- Chương Kính thì đúng, con người thì không đúng, đúng này là do

Sức gió chuyển thành bại hoại.

* Đường Chương Kính Nam Tuyền tuy giống mà khác, lý rõ ràng lời còn thâm sơ, nhiều người không cần kính Ma kim. Hán tự Hán Hồ tự Hồ, ngón tay chỉ mặt trắng, bến mê lầm ngón tay của mình, dạy anh cầm gậy tức như không.

* Mã Tổ thượng đường chúng vừa vân tập, Bá Trượng bước ra cuốn chiếu, Tổ liền xuống tòa. Bá Trượng buổi đầu hầu Mã Tổ, đối với Sư cuốn chiếu thì vô tư, trời người không biết cho là kỳ đặc. Vừa đứng lúc quạ bắt phượng. Thượng sĩ liếc toàn thể hiện. Thái dương chiếu sáng tận Nhạc phong.

* Vô Trước uống trà, Văn-thù đưa chén pha lê lên hỏi Vô Trước, phương Nam có cái này không?

- Không.

- Lấy cái gì uống trà?

- Vô Trước im lặng. Văn-thù nâng chén pha lê lên, hỏi: Phương Nam có cái kỳ đặc này.

Vô Trước bỗng nói: Không có cái này. Có bao nhiêu lão Xà-lê nhận cái khác, đến nay vẫn chưa biết được chính xác. Tay nâng đưa trà lên không cần nghi.

* Hòa thượng Bí Ma Nham hề thấy tăng đến, đưa chĩa ba lên nói: Ma quỷ nào dạy ông xuất gia, ma quỷ nào bảo ông đi hành Chước? Nói được cũng bị chĩa ba đâm chết, nói không được cũng bị chĩa ba đâm chết, nói mau, nói mau. Bí Ma Nham xuống tòa đâm chĩa ba vào người đến, dạy y biết được bốn phận của nhà mình. Khổ nỗi vì các ông không tiến được, làm mất đi chĩa thật nắm chĩa giả.

* Tăng hỏi Đại Tỳ, kiếp lửa cháy khắp nơi cả đại thiên đều tan hoại, chưa biết cái đó có hoại không?

Đại Tỳ đáp: Hoại.

Tăng nói: Như thế thì mặc kệ nó.

Đại Tỳ đáp: Mặc kệ nó.

Con của Lại An là Thầy Đại Tỳ, người hỏi mặc kệ nó cũng là Tỳ, nhìn lại thì không thể ngừng chú ý, lại còn sinh dị kiến tức hồ nghi, Phần Dương mở cho ông thiên hộ. Một con đường về muôn sai ngàn khác.

* Thạch Cửng thường giương cung bắn, hề thấy tăng đến thì bảo bắn thử. Tam Bình vừa thấy liền đánh vào ngực Cửng, Thạch Cửng nói: Ba mươi năm giương cung bắn được hai con, chỉ bắn được nửa người Thánh, liền bẻ gãy cung.

*Trương cung giá tiễn hoán quân hồi
 Bất tinh tông Sư đặc ý lai
 Cá cá tận tùy mê tuý đồ
 Cú trung nhận ảnh ảnh nan khai
 Tam Bình du vị thuyên đề đắc
 Phích lịch lôi thỉnh biến cửu cai.*

(Giương cung bắn gọi anh về, không tính được ý chỉ đặc biệt của tông Sư. Mỗi mỗi đều đi theo đường mê, trong câu nhận bóng, bóng khó mở. Tam Bình vẫn chưa ra hoàn toàn được, sấm chớp rền vang khắp đất trời).

* Thiên Sư Vô Nghiệp, hễ có tăng đến chưa thỉnh đều nói: Chớ vọng tưởng”. Lão Phần Châu ngồi yên ngũ, người hỏi vạn lớp và ngàn lớp, một chánh trăm tà đều chớ bỏ. Bảo y chớ vọng về thẳng nguồn, Tam thừa, Ngũ tánh mộng không hoa, Vương Lâm vừa đến lúc an nhàn.

* Tăng hỏi Mộc Bình: Thế nào ý Tổ Sư từ Tây sang.

- Dê đá đầu tử xem hương đông.

Đạo Mộc Bình cao khó qua, người hỏi ý Tổ Sư thế nào? Thạch Dương Đầu Tử vọng về đông, trăng vừa hiện khắp Sườn núi. Ngay lời không cần suy nghĩ nhiều, sóng biển lặng sum la hiện.

* Huyền Sa dạy chúng: Quên tăng trước mặt, chính là Bồ-đề trước mắt, ngay trong đó chính là Huyền Sa. Trước mắt chính là chân lời nói không xa. Người quên trước mắt chính thân đang nghiệm lại không thên thang dứt tất cả. Từng lâm thên thang đâu nhiều lời, giống như nắm bắt huyền hóa hoa đốm trong hư không.

- Lỗ Tổ thấy tăng đến liền xoay mặt vào vách. Người đến ngồi xoay mặt vào vách, không nhiều lời, không quanh co, đồng dị, kế hợp với thiên pháp, không nên tìm tâm bên ngoài, không đem sáng, tối nói đùa với người điếc ngọng. Sương tha khắp nơi, nóng lạnh sinh. Lỗ Tổ lòng từ không cần dụng công.

Tăng hỏi Vân cư: Khi cắt đứt các dòng thì thế nào?

- Mài không chuyển. Vân cư có cơ ngữ dứt quan hệ, không chuyển bảo anh phản chiếu xem. Cắt sắt đóng cửa dừng vọng tưởng. Trăm hoa đều nở một vườn hoa. Hoa nở kết quả có từ đâu, hút tinh từ đất, hút khí trời.

* Trong tay Dược Sơn viết chữ Phật đem hỏi Đạo Ngô chữ gì?

- Chữ Phật.

- Ông lẩm lời.

Đạo Ngô chợt thấy Tiên Sư ông, mở tay ra thấy chữ nhiệm mầu,

đối Phật là chân, chân là Phật. Được sơn trong câu phá vỡ nghi, điên cuồng vừa khởi động Hương Lâm, chính là trong sóng lượn được ga-ch.

* Khâm sơn hỏi Đức sơn, Thiên hoàng cũng nói như vậy, Long Đàm cũng nói như thế, chưa biết Đức sơn nói thế nào?

- Ông thử nêu Long Đàm, Thiên hoàng xem? Khâm sơn suy nghĩ. Đức Sơn đánh. Lão điên đảo mất cơ đại tác gia, xưa nay đều nếm, dứt không còn vết nhỏ. Thiên Hoàng một mạch, Long Đàm hiện, nháy ra khỏi nguồn linh vạn đường sai. Thuộc Khâm Sơn vẫn là định động, đặc không lời đến nay vẫn khoe khoang.

* Triệu Châu thấy tăng đến liền hỏi: Từng đến đây chưa?

- Chưa đến.

- Uống trà đi.

Hoặc nói đến rồi.

- Cũng bảo uống trà đi.

Viện chủ hỏi: Chưa từng đến cũng uống trà đi, đến rồi cũng uống trà đi, vậy thì thế nào?

Triệu Châu gọi, viện chủ. Viện chủ dạ.

- Uống trà đi.

Triệu Châu có câu uống trà, tất cả tăng nhân đều đến. Không phải cầu đá vốn trơn, mà Ngài gọi bao nhiêu nọp tăng về.

* Tăng hỏi Hòa thượng Bảo Ứng Niệm:

- Thế nào là ý Tổ Sư từ Tây sang?

- Gió thổi mặt trời nóng.

Gió thổi, mặt trời nóng, không tính được năm tháng, người đi trần biết thật khó. Tâm suy nghĩ lún sâu ba thước, lại dạy ai hỏi trung huyền này.

* Linh Vân thấy Hoa đào ngộ đạo, tụng:

Ba chục năm tìm uống thôi.

Mấy phen về lá rụng lại đâm cành.

Kể từ khi chợt thấy hoa đào nở.

Nghi hoặc như nay dứt sạch rồi.

Kể câu chuyện này lại cho Huyền Sa, Sa nói “Đúng thì đúng đấy, bảo đảm Lão huynh chưa thấu triệt”. Ngày xưa Linh Vân tự biết, hoa đào đã rơi khắp nơi, trở lại tuốt kiếm người đương phong, chẳng hứa thấu triệt thân tung hoành chặt vạn cơ.

* Hòa thượng Câu Chi, hễ có ai thưa thỉnh chỉ đưa một ngón tay. Thiên Long ngộ được ngón tay của Câu Chi, tức thì vô tư vật không

bằng. Vạn thông ngàn sai đâu nói khác, cho dù xưa nay không có kim dùi.

* Quy Sơn bảo tăng đưa thơ và kính đến Ngưỡng sơn. Ngưỡng sơn nhận được đưa lên nói:

- Nếu nói kính này là của Quy Sơn, lại ở trong tay Ngưỡng sơn, nếu nói kính Ngưỡng sơn thì gửi đến cho Quy Sơn, có người nào xác định được không?

Chúng không nói, Sư đập vỡ kính, nói với tăng đem kính đến:

- Đến chỗ Hòa thượng chỉ thưa lại giống như vậy.

Ngưỡng sơn nhận được kính Quy Sơn, bảo chúng đưa ra lệnh hành chánh, bị mờ con mắt dùng thiên không mở được. Ngưỡng sơn lập tức vượt qua đầu đỉnh.

* Khi Long Đàm chưa xuất gia thường cúng mười cái bánh cho Thiên Hoàng. Thiên Hoàng ăn xong để lại một cái và bảo rằng ta cho ông để ban ân cho con cháu sau này. Long Đàm cảm thấy lạ nên hỏi:

- Bánh là con đem đến, tại sao Thầy bảo ban ân cho con?

- Là ông đem đến, ông có lỗi sao?

Nhân đây Long Đàm ngộ xin xuất gia. Tới lui qua lại việc không sai. Long Đàm cố vấn không kết hợp, sau nay bao nhiêu người tranh ôm xôm, chim xuân rầm rĩ mắng hoa rơi.

* Mã Tổ và Bá Trượng đang đi, thấy bầy vịt trời bay qua, Mã Tổ hỏi:

- Cái gì?

- Vịt trời.

- Ở đâu?

- Bay qua rồi.

Mã Tổ kéo lỗ mũi Bá Trượng, Bá Trượng đau quá không chịu nổi.

- Đâu từng bay đi.

Bầy vịt trời trên không bay mất, hỏi tăng, phải huyền phó tâm ấn của chư Tổ, ứng cơ dầu không di động, vừa kéo tông cương đạo cẳng tăng.

* Tướng Quốc Bùi Hưu nâng một tượng Phật đến trước Hoàng Bá quỳ thưa: “Xin Thầy đặt cho pháp danh”.

Bà gọi Bùi Hưu, Bùi Hưu dạ. Hoàng Bá nói:

- Đặt pháp danh cho ông” rồi, Bùi Hưu lễ bái.

Quy trước Sư xin đặt pháp danh, lập tức đương phong gọi một tiếng. Không phải Bùi Hưu thì ai dám trả lời, dù rằng đui, điếc cũng

nghe được.

* Đại Thiên Phật, một hôm ở trong Tăng đường kêu lên:

- Ta ngộ rồi, ta ngộ rồi.

- Ông ngộ cái gì?

- Cô ni vốn là người nữ.

Ngộ rồi không ở trong cay đắng đa đoan, liễu ngộ đều do ông liếc qua. Nói chắc chắn cô ni vốn là người nữ, người ngu chứa tuyết làm núi bạc.

* Phở Hóa ăn rau sống, Lâm Tế nói:

- “Phở Hóa giống lừa quá”, Phở Hóa chống tay xuống đất rống tiếng lừa.

- Cho ông làm chuyện lật vật, dọn quét lo liệu tất cả.

- Thất nhỏ người không biết Kim Lăng đến. Lâm Tế một con mắt khắp nơi khai ngộ cho người.

* Lão điên phân biệt rõ ràng hai đường sai, tên nhọn gặp cột không méo mồm. Rong rã lẫn lộn người khó biết, trời sáng trên không hoa tuyết rơi.

* Bảo Thọ khai đường, Tam Thánh kéo một vị tăng ra, Thọ liền đánh.

Thánh hỏi: Ông là người gì? Cả một thành Trấn châu đều mù, người có mắt đi. Thọ ném gậy về phương trượng. Tam Thánh vác cây thương của Bảo Thọ, kéo vị tăng ra định thương lượng, cho tướng quân bên ngoài hành chánh lệnh, dù người mù đầy cả đại đường.

* Phở Hóa thấy ngựa đi, Sư hét giữa ngã tư đường. Hóa ở giữa ngã tư chỉ tay nói: Đi đâu vội vả vậy, đánh với ta một trận đi.

Quan nhân la nói: Khinh lớn đùa giỡn với người hủ, liền bảo người đem đến năm cây để đánh.

- Nhà này giống thì giống, phải thì không phải.

- Quan nhân bảo: Nói cái gì? Phải không phải? Bảo người thôi đánh, ứng hiện ra cuộc đời thật khó, gặp nhau chính là hai người điên, dù đại hóa không ở phương sở, tụng quan không phải tăng quan.

* Tăng hỏi Pháp Nhân vượt Huệ Tư:

- Thế nào là Phật?

- Ông là Huệ Siêu.

Hỏi đáp từ đầu lý không thiếu, chớ cùng khéo léo đến phong cơ. Vàng thật nếu không luyện trong lò, như thế thì gọi vàng là bùn.

* Hương Nghiêm buổi đầu khai đường, Quy Sơn sai tăng đem thơ và gậy đến, Hương Nghiêm nhận được thơ khóc.

Tăng hỏi: Hòa thượng vì sao khóc?

- Không phải khóc, chỉ vì lệnh xuân đến thu, gậy đem đến thì tâm phải thấu triệt, lệ rơi bất giác suy nghĩ trầm ngâm. Lệnh xuân đến thu người kinh sợ. Dứt sau, sáng trước hơn xưa, nay.

* Tăng hỏi Hòa thượng Vĩnh Hưng An:

- Thế nào là ý Tổ Sư từ Tây sang?

- Trên vách họa cây tùng khô, ong đến tranh nhau hút nhụy, hăng hái quên mệt, hiệu quả thượng cơ, nhiều người đến thưa hỏi muốn trừ nghi. Tông Sư chánh tông như cây không hoa, khối phải trên đất thêm bùn.

* Thị Lang Hàn Dũ hỏi Đại Diên Hòa thượng bao nhiêu tuổi, Đại Diên đưa xâu chuỗi lên hỏi: Hiếu chăng?”

- Không hội.

- Ngày đêm 108. sáng mai lại vào, trước cửa gặp thủ tọa liền hỏi:

- Hòa thượng nói, ngày đêm 108 ý chỉ thế nào?

Thủ Tọa gõ vào răng ba cái. Thị Lang đến phương trưng lại hỏi:

- Ngày đêm 108 là ý chỉ thế nào?

- Đại Diên gõ vào răng ba cái. Thị Lang nói:

- Xưa nay Phật pháp không khác.

Đại Diên nói:

- Thị Lang thấy đạo lý gì?

- Vừa rồi hỏi Thủ Tọa, cũng chỉ đáp như vậy.

Diên hỏi Thủ Tọa: Vừa rồi đáp như thế cho Thị Lang phải không?

Thủ Tọa nói: Phải”.

Đại Diên đánh Thủ Tọa và đuổi ra khỏi viện.

Mở rộng cơ phong là Đại Diên, biết rõ không phải là nhân duyên nhỏ. Thông thường gõ răng là điềm lạ, trong chốn tông lâm. Ra khỏi viện Hàn công mới được an nhàn.

* Văn-thù hỏi Vô Trước: Phật pháp trụ trì phương Nam trụ trì ra sao?

Sư thưa: Thời mạt pháp Tỳ-kheo ít giữ giới luật.

Văn-thù hỏi: Có bao nhiêu đồ chúng?

Sư thưa: Hoặc ba trăm hoặc năm trăm.

Sư lại hỏi: Phật pháp ở đây trụ trì ra sao?

Văn-thù đáp: Rong rã lẫn lộn, phàm Thánh ở chung.

Sư hỏi: Đồ chúng được bao nhiêu?

Văn-thù đáp: Trước ba ba, sau ba ba (Tiền tam tam, hậu tam tam)

Đến chiều tối Vô Trước xin ở lại.

- Đại đức còn chấp tâm.

- Con không chấp tâm.

- Từng thọ giới chưa?

- Thọ giới lâu rồi.

- Đã không chấp tâm, đâu cần thọ giới?

Vô Trước không đáp.

Đồng tử tiền đưa ra đến cổng, Vô Trước hỏi, vừa rồi Đại Thánh nói “Trước ba ba, sau ba ba là bao nhiêu?”

Đồng tử gọi: Đại đức!

Vô Trước quay đầu. Đầu tử nói: Là bao nhiêu?

Vô trước hỏi:

- Đây là chùa gì?”

Đồng tử đáp: Đây là chùa Bát-nhã trong hang Kim cang. Vô Trước quay đầu. Chùa biến mất. Vô Trước cố hỏi phương nam ở đâu?

- Ba mươi lăm chúng không nhiều, lành tốt tự kể, rỗng rảnh lẫn lộn. Nói ba ba bảo hòa hòa, Vô Trước chưa biết hỏi lại. Quân Đề đến không có Tiên đà. Sau lưng Kim cang thấy danh tự, nhìn khắp núi hoang không thấy đâu.

* Có một cô gái vào pháp đường khóc, Bá Trượng hỏi chuyện gì?

- Cha mẹ đều mất, xin Sư chọn ngày.

- Ngày mai đều chôn hết.

Núi Bá Trượng không xa, cô xuống núi ngồi khóc, đều chôn ở đất Thanh Lương, chí hiếu mới hơn được nay và xưa.

* Tây quốc có Tam tạng nổi tiếng đến, vua Mân thỉnh Huyền Sa nghiệm thử. Huyền Sa đi về phía sau lấy đồng cân gỗ vào lò lửa sắt, hỏi Tam Tạng là tiếng gì?

- Tiếng đồng sắt. Sư nói: Đại vương chớ để người nước ngoài lừa.

Sư hỏi mọi người nghe sắc âm, bảo là âm cao của đồng sắt. Thế gian học rộng dù biết, đâu thể đem vàng không biết vàng.

* Vua Mân người một quả cam, quýt, bảo Sư đưa cho Tuyết Phong và hỏi: Đã là giống nhau, màu sắc là gì? Danh tự không đồng. Tuyết Phong gọt lại đưa hỏi Huyền Sa. Huyền Sa lấy tờ giấy trùm lên cam,

quýt. Vua Mân đích thân gói lại, đem hỏi kích Hồ Phong. Người lớn vào nước biết rõ ràng, lại hỏi Huyền Sa cũng không thông. Phần Dương mở cho ông đường lên thiên, Bảo mới là cỏi vàng trên không.

* Tăng hỏi Địa Tạng, chữ dĩ không thành, chữ bát không phải, chưa biết là chữ gì?

Tạng nói: Xem chú cướp dưới.

Chữ bát, chữ dĩ không thành chỉ trước mắt, trong kinh chưa biết xem trong chú, cuối xin không vì hiểu biết nhiều, cần phải tham cứu huyền, đạt được bản nguyện.

* Tăng hỏi Đức Sơn, thế nào là trâu trắng sờ sờ?

- Quét lên.

- Ăn uống bằng cái gì?

- Ăn uống.

- Trâu trắng sờ sờ chỉ che chuồng, nằm tại chỗ ngũ, tại chỗ an nhàn, cỏ nước đầy đủ tha hồ ngon ngọt, đề hồ tinh khiết, tuôn ra thấm nhuần.

* Chấm Nguyên Từ Trung hỏi Quốc Sư:

- Con đến phương nam có người hỏi về việc tiêu chuẩn, làm sao nói cho họ?

- Thật đáng thương cho học trò mới, phải làm cái gì để có bùa hộ thân. Bùa hộ thân là thông linh nhất. Quốc Sư đứng dậy cùng đi ra, Chấm Nguyên được dụng đi phương nam, nói cho mọi người tỉnh ngộ.

* Tăng hỏi Canh Thanh, Tổ ca xương thế nào?

- Chuốt rượu cho người say.

- Làm như vậy có cô phụ Hòa thượng không?

- Mãnh hổ không ăn thịt phục, trước chúng nằm ngang hỏi Tổ ca. Sư nói, tiển rượu hòa hòa, vẫn gọi chưa chịu nhìn trông, thịt phục không duyên lại ăn nhiều.

* Hai tăng đường tranh nhau một con mèo, Nam Tuyên thấy nên lên nói:

- Nói trước thì không chém con mèo.

Chúng không đáp. Nam Tuyên chém mèo.

Nam Tuyên hỏi Triệu Châu, Triệu châu cỡi giầy để ở trên đầu đi ra. Nam Tuyên nói:

- Hồi sáng nếu có ông thì cứu được con mèo.

Thượng tọa hai tăng đường chưa tỉnh ngộ, hai bên đều còn ngã nên tranh mèo. Nam Tuyên là tay kiệt xuất một đao chặt đứt mèo thành hai khúc, người sau giầy cỏ để lại ra đi.

* Trên đường lên Ngũ Đài có một bà già, hễ bà thấy tăng đến hỏi đường lên Đài Sơn đi hướng nào? Bà nói: Cứ đi thẳng.

Tăng vừa đi.

- Cái ông này lạ, lại đi như vậy.

Triệu Châu nghe được:

- Ta cùng ông khám phá bà lão này.

Liên đi đến hỏi, bà cũng nói như vậy. Triệu châu về kể lại cho chúng nghe: “Ta đã khám phá bà lão rồi”. Đường lên Đài Sơn lão bà Thiên, vạn vạn ngàn ở khắp nơi. Triệu châu khám phá người khó hiểu, Nam, Bắc giấy có thấu triệt thông.

* Động Sơn khám phá Thái Thủ Tọa nói:

- Có một vật đen, rỗng rang trên chóng trời, dưới đất chóng đất, thường ở trong động dụng. Trong động dụng thấu không được, lỗi ở chỗ nào: Thái nói: Lỗi ở trong động dụng”.

Động Sơn liền hét đi ra.

Cùng người chỉ thẳng hỏi đồng môn, đưa ra mảy may phân biệt rõ ràng. Nói lý vọng bày cuồng sống động, huyền hóa mờ hồ không thể tái lại.

* Tam Thánh hỏi Tuyết Phong, cá vàng ra khỏi lưới lấy gì ăn?

- Đợi ông ra khỏi lưới thì ta sẽ nói cho ông nghe.

- Một ngàn năm trăm người, câu nói này là bậc thiện tri thức cũng không biết.

- Lão tăng trụ trì việc bận rộn, cá ra khỏi lưới không biết câu ham đạo chơi sóng nước nhận bọt phù âu, khe cao ngồi câu rữ lòng từ, lên thuyền trở về thôi câu cá.

* Tăng hỏi Nham Đầu:

- Khi buồm xưa không treo thì thế nào?

- Cá nhỏ ăn cá lớn.

Buồm xưa không treo lại nghi sao? Học hỏi nướng trước là mê, lớn nhỏ hai loài cá đều một biển, tại sao ăn mỗi không đều.

* Tu Sơn chư Ngô Không Pháp Nhãn đi hành. Cước đến chỗ Ngài Địa Tạng, cử thoại về lửa. Địa Tạng vào liền hỏi cả sơn hà đại địa là tự kỷ của Thượng Tọa giống nhau hay khác nhau? Ta nói:

- Không khác”.

Tạng đưa hai ngón tay ra chỉ v.v...

Vào viện mầm cao đều không nghi, đều là duyên chưa đạt được Tổ Sư. Vọng học hỏi suông, tranh ngắn dài, ghi nhớ suông danh từ đầy bụng, đại địa sơn hà cùng anh khác biệt, bảo rằng không khác giống

như si. Dương nhân được dứt cuồng mê, thấy được đưa ra không phải dương kỳ.

* Tăng hỏi Hòa thượng Huệ Tư, thế nào là đại ý Phật pháp?

- Gạo Lô Lãng giá bao nhiêu?

Xuất gia học đạo chưa sáng được nguồn tâm, thưa hỏi đại ý tông thừa. Lại hỏi giá gạo Lô Lãng bao nhiêu, tức thì tâm cảnh như mây khói.

* Tăng hỏi Triệu Châu Hòa thượng Thừa Văn gặp Nam Tuyên phải không?

- Rau cải xuất phát từ Trấn châu, nhờ hỏi buổi đầu được duyên pháp không nói Trung Hoa và Tây Thiên. Trấn Châu có cây rau tên là La Bạc, cứu được nạn đói mấy vạn năm.

Tăng hỏi Triệu Châu, thế nào là ý Tổ Sư từ Tây sang?

- Ta không đem cảnh chỉ dạy ông.

- Thế nào là ý Tổ Sư từ Tây sang?

- Cây bách trước sân.

Trước sân cây bách mọc trên đất, không cần trâu cày trên đỉnh, đang chỉ dạy tây lai ngàn đường, cây cối xanh tốt là mắt thấy.

* Tăng hỏi Động Sơn, thế nào là ý Tổ Sư từ Tây sang? Đợi nước trong động chảy ngược thì ta nói cho ông.

Long Nha chưa dứt tâm vọng, nên hỏi khắp các Sư. Trước tiên đạt được lòng từ thân thịt của họ, ngay lời nước trong động chảy ngược.

* Hai Thủ tọa ở hai tầng đường gặp nhau, đều hét: Tăng hỏi Lâm Tế có chủ khách không?

- Chủ khách rõ ràng.

Thượng tọa hai tầng đường đều là bậc tác gia. Trong này đạo lý phân ra dẫn dắt, chủ khách rõ ràng giống như gương sáng. Tông Sư là hoa điểm mắt.

* Vua Mân sai Sứ tặng cho Tuyết Phong cái giường. Tăng hỏi Hòa thượng, thọ ơn đại vương cúng dường như vậy, làm sao báo đáp?

Phong đưa hai tay đỡ đất.

- Đánh nhẹ ta, đánh nhẹ ta.

Nhân hỏi như thế báo ân chủ, cử xong thân hết ngồi bên đò, đầu thuyền nếu có sóng gió động, cát đầy mắt không thấy người.

* Hòa thượng Đã Địa hễ thấy tăng đến, đập xuống đất một cái. Chân chánh Sĩ ở trước núi Tử Phủ, gậy thường nắm trong tay, nam, bắc hỏi bốn không loạn nhượng, chỉ đem gậy đập báo đui mù.

* Hành Giả Cam Chí đến Nam Tuyên cúng cháo thưa: Thỉnh Hòa

thượng tụng.

Tuyền đánh kiếng bảo đại chúng niệm Ma Ha Bát-nhã cho Tinh Mô bò trắng. Cam chí lễ bái đi ra.

Sau đó, Nam Tuyền hỏi Diển tọa: “Hành giả ở đâu?”

- Đi rồi.

Nam Tuyền đập vỡ nồi cháo.

Thông thường cúng cháo là điều hy hữu xưa nay, công việc quả mãn không ít, nồi cháo lưng không còn một hạt., từng lâm xa gần đều biết.

* Trung Ấp vừa thấy tăng tay võ, miệng đánh trống:

- Ô Da, ô da Ngưỡng Sơn đến, từ đông sáng tây.

- Ông từ đâu được tam muội này?

- Con từ Tào Sơn đến, thoát được ấn học.

- Như thế từ vùng sơn cước đến hỏi Hòa thượng, được Tam-muội này.

- Ta từ chỗ Chương Kính đến, miệng đánh trống, tay võ kêu: Ô da! Mãi đến nay dẫn dắt người hiểu rõ tà chánh. Từ ngàn muôn dặm đến đây không tiến được. Ngưỡng Sơn thấy tai đồng nhà.

* Thiên Sư Ô Khòa Thị giả từ giả ra đi, Sư hỏi:

- Ông đi đâu?

- Có đi các nơi học Phật pháp.

- Nếu học Phật pháp, thì ta cũng có chút ít.

- Thế nào là Phật pháp của Hòa thượng?

Khòa đưa lông vai lên thổi.

Thị giả ngộ được đi ra.

Thị giả sơ tâm mộ duyên Thánh, chào Sư muốn đi học tham thiền. Ô khòa biết là căn cơ thuần thực, thổi lông tức thời được tâm an.

* Khôi Thiên thượng đường nói:

- Ra đây đánh, ra đây đánh.

Tăng bước ra nói Lôi thiên hử?

Sư ném gậy về phương trượng.

Gia phong mở rộng dạy người, thả câu vào biển câu cá vàng.

Cá đùa nước chảy đùa sóng, thuyền về đều động bến rộng.

* Trường Khánh và Bảo Phước đang dạo núi, Bảo Phước nói:

- Ở đây chính là đỉnh Diệu Phong chăng?

- Có thể chấp nhận chính là đỉnh Diệu Phong, nhờ lên được đỉnh cao, tăng nhân đến hỏi khắp nơi, thì có thể chấp nhận, chỉ sợ đồng âm khác chỗ.

* Tăng hỏi Trường Sa, người xưa nay có thành Phật không?

- Không thể cất mầm, cất cỏ. Ngâm công bước ra mở rộng hồng cơ.

- Phật và người nhiều làm Phật hy hữu, Vương chủ cất mầm thân hạ thủ, không thể trên đất thêm bùn.

* Động Sơn nghe đồng nói:

- Ai da! Ai da.

Tăng hỏi:

- Hòa thượng làm gì?

- Đánh tâm ta.

Nghe đồng thì nói đánh tâm ta, lời cạ phân biệt lý Sự sâu. Trên hội Lăng nghiêm được viên thông, chánh pháp sáng tỏ Quan Thế Âm.

* Mục Châu gọi tăng:

- Đại đức. Tăng quay đầu.

- Lòng từ nên được linh thông, không phải Tông Sư vọng tự sinh, đồ cố chấp phải buông đi, thì y khởi luống qua trăm ngàn đời.

* Tây Thiên đến, Báo Phước hỏi:

- Từ đâu đến?

- Tây Sơn đến.

- Có gặp con cháu Đạt Ma không?

- Gặp.

- Thực hành kỷ lưỡng được cái nào?

- Được.

- Còn có một cái kỷ lưỡng cũng làm không được.

Thọ liền đánh. Người xưa gặp nhau nói trong tâm, trước chúng ngay lời trình kỷ lưỡng, tôi luyện trong lò hồng mới chính là vàng thật.

* Báo Ân sai thị giả lấy nước ở cầu phía Tây đem đổ vào hồ sen phía đông. Thị giả đổ xong.

- Ông đổ vào chỗ nào?

- Hồ sen phía tây.

Báo ân hỏi vị tăng bên cạnh thật hay hư. Lấy nước bên Tây đổ vào bên đông, thị giả đi lại về, mức nước để cho vô tâm pháp bên ngoài, hỏi tăng bên cạnh e không được viên mãn.

* Tăng hỏi Nham Đầu, trong tuần cảnh làm sao biết được ông chủ?

- Dầu cát lộn đồng, trong trần biết được chủ là khó nhất, trong ngàn vạn người ít ai được tỉnh. Dầu cát lẫn lộn trong đồng xưa nay sạch, cùng anh nhỏ dính trong mắt.

* Tăng hỏi Thạch Đầu: “Làm sao được giải thoát?”

- Ai trói ông?
- Không có người trói.
- Không có người trói, thì giải thoát.

Đâu cần cầu giải thoát, chưa dứt nghi nên hỏi các bậc thượng lưu. Làm sao giải thoát được tâm mới thôi. Theo anh giải thoát từ ai, ngay lời vô sinh là Thạch Đầu.

* Tăng hỏi Triệu Châu, Ngưu Đầu khi chưa thấy Tứ Tổ thì thế nào?

- Đầy đủ củi nước.
- Sau khi thấy thì thế nào?
- Đầy đủ củi nước.

Ý chí hoài bảo người xưa là ngồi trên Ngưu Đầu. Tin lời Thầy chỉ dạy, chỉ dạy không thôi. Đầy đủ củi nước tâm an tĩnh, chân chánh vô tư là Triệu Châu.

* Tào Sơn hỏi tăng: “Từ đâu đến?”

- Quét trước Phật, quét sau Phật?
- Trước sau đồng thời quét.
- Cho lão tăng hỏi ca sa, bình bát mới biết được y vương tròn.

Hỏi anh quét đất chỉ dạy vương tròn, trước sau một lúc đều quét sạch, cũng là đưa ra cơ thứ hai cho họ.

* Cổ Sơn hỏi tăng: “Thế nào là câu không vượt qua Thạch Môn”.

Tăng không đáp.

Không vượt qua Thạch môn vào sâu lý, học nhân không cần phải trầm ngâm. Yên Công ngồi yên trên đỉnh núi, biển cả không sóng không lấn vào.

* Huyền Sa dạy chúng: “Các bậc lão túc các nơi đã nói hết để lợi ích quần sinh, chợt gặp người có ba thứ bệnh làm sao độ? Người bệnh mà đưa phất tử họ không thấy, người bệnh cầm dạy họ nói, nói không được, vậy làm sao độ? Nếu độ không được, thì Phật pháp không linh nghiệm, phương tiện độ những hạng người này, phải là bậc tác gia mới nghiệm được tông phong của Ta. Kim cương chặt sắt nát như bùn, xuyên qua vàng mới động được Huyền Sa.

* Quách Thị giả hỏi Đức Sơn, các bậc Thánh từ trước đi đường nào?

- Làm gì, làm gì?
- Quan gai ra lệnh điểm ngựa rồng bay, ba ba thò đầu ra đi đâu?

- Đức Sơn thôi đi.

Ngày mai khi đang tắm, Đức Sơn đem cái thìa gỗ quách vào Quách nói:

- Ông này ngày nay mới bắt đầu chớp mắt, Ba ba bay lên cõi rồng, hình khác lý không khác. Muốn biết hai bậc Đại sĩ, gậy đánh biết trên châu.

* Dược Sơn đang xem kinh, Tăng hỏi:

- Bình thường, Hòa thượng không cho người xem kinh, vì sao hôm nay Hòa thượng xem?”

- Ta xem để che mắt.

- Con học theo Hòa thượng xem được không?

- Ông xem thì da trâu cũng phải lủng.

Thấu triệt tận đáy lại nghi gì? Người nhìn xuyên suốt hiểm có, chắc chắn vẫn được phó chúc, từng câu đều là huyền cơ.

* Ngoại đạo hỏi Phật, không hỏi có lời, không hỏi không lời. Đức Thế Tôn im lặng giây lâu. Ngoại đạo khen ngợi: “Đức Thế Tôn thật là đại từ đại bi, vén đám mây mờ cho can, làm cho con vào được. Ngoại đạo ra đi”. A-nan hỏi Phật:

- Ngoại đạo có sở chứng gì? Khen ngợi đức Thích tôn rồi ra đi.

- Theo thông thường thế nhân nói ở ngựa ngoan thấy bóng roi liền đi. Bóng roi phân biệt rõ ràng giống anh, đa văn tinh thần nhanh nhẹn, Phần Dương báo cho các ông chốn Thiên môn, tin là bậc kiệt xuất đưa ra không nhằm chán trần cảnh.

* Dược Sơn nói với Vân Nham: Kêu Sa đi đến đây cho ta. Nham nói:

- Kêu ông ta đến làm gì?”.

- Ta có một cái, chỗ gãy chân phải nhờ y bưng lên để xuống.

- Như vậy là phụ thuộc Hòa thượng một tay.

- Đạo nhân gặp y kêu mau lên đây cho ta đừng chậm trễ. Cái chỗ gãy chân thượng cần người nhắc và mỗi mỗi phải có cái quai gắn vào

*. Dược Sơn dạy chúng: “Trí không trùm khắp kỳ nhất là nói rõ, nói rõ, thì đầu liền mọc Sừng, Đạo Ngô đi ra, Vân Nham hỏi Dược Sơn, trí Sư huynh thì sao, Không chỉ đáp với Hòa thượng.

- Chính là Trí đầu đà ông hiểu đi, hỏi ông ta đi.

Hỏi Sư huynh Trí chứa rồi thì thế nào? Không chỉ đáp cho Hòa thượng.

- Ta ngày nay đau đầu, ông đi hỏi Hòa thượng xem khi Vân nham đến tịch, Ngô nói:

- Vân nam không biết sám hối, không phải lúc đó đã nói với y. Tuy nhiên như thế, không nên trái với con Dưc Sơn. Ngôn ngữ không đạt được đồng môn này, phải áo về nguồn, cùng mọi người chọn ngói gạch, chân kim sai khác, chẳng những nghi ngại còn lo âu.

* Quy tông cuộc cỏ thấy rắn chặt đứt. Tăng hỏi:

- Từ lâu nghe danh Quy tông nên đến đây, nhưng chỉ là bạch sen môn quá thế”. Tông nói:

- Ta thô hay ông thô?

Sau này, Tuyết phong hỏi Đức Sơn, người vừa chặt rắn ý chỉ thế nào?

Đức sơn liền đánh Tuyết Phong chạy. Sơn gọi:

- Thiên tăng, Thiên tăng.

Tuyết Phong quay đầu

- Sau này ông ta ngộ mới biết được lão này tâm lão bà. Tông Sư Lư Nhạc độ người thượng cơ, chặt rắn là bố thí lòng từ đặc ân. Thủ tọa mầm cao hoảng sợ, liền nói tâm thô sai phải trái.

* Dưc Sơn hỏi tăng bao nhiêu tuổi?

- Bảy mươi hai tuổi.

- Có phải bảy mươi hai tuổi không?

- Phải.

Sơn đánh.

Có vị tăng đem lời này hỏi Tào Sơn, ý chỉ thế nào?

- Bán tên trước có thể đúng, người bán mũi tên sau thật sâu.

- Làm sao khỏi ăn gậy.

- Vua ban lệnh đã thi hành, các chư hầu tìm đường tránh, rũ lòng từ tiếp độ hỏi nhiều năm, ứng đáp tùy thời chưa chấp nhận ông ta, hỏi lại mới biết rõ đầu mối, hành Sự sám chớ không tiên đà.

* Tăng từ già, Triệu châu hỏi đi đâu?

- Đi Mân Trung.

- Trong đó quân mã, rầm rộ, đường hiểm phải tránh.

- Tránh chỗ nào mới được?

- Chỗ nào thích hợp.

- Đường đi Mân trung không xa, báo quân ngựa rầm rộ.

Hỏi Sư tránh ở chỗ nào? thích hợp an ngủ mặt trời cao.

* Tuyết Phong vác một bó dây giữa đường gặp tăng, thì bỏ xuống. Tăng định lấy, Phong đập té nhào. Phong trở về kể lại cho Tường Sinh: “Ngày nay ta đập một vị tăng thật thoải mái.

- Hòa thượng thay ông tăng này, vào nhà Niết-bàn mới được.

Phong thôi.

- Tuyết Phong ném bó dây chỉ dạy vị tăng bên cạnh. Tăng được gặp Sư vừa bước lên, mê mờ không còn linh tri thích hợp, Trường Sinh mở được đế đèn lồng.

* Tam Thánh bảo Thượng tọa Tú hỏi Trường Sa, Nam Tuyền tịch đi đâu?

- Khi Thạch đầu làm sa di, tham vấn Lạc Tổ.

- Không hỏi Thạch Đầu tham vấn Lạc Tổ, chỉ hỏi Nam tuyền tịch đi về đâu?

- Dạy y cứ nghĩ bình thường.

- Hòa thượng tuy có từng lạnh ngàn thước, nhưng không có măng mọc khóm đá.

Huyền Sa không đáp.

- Cảm ơn Hòa thượng đã trả lời.

Sa cũng không đáp. Tú về kể lại cho Tam Thánh. Thánh nói:

- Nếu thật như vậy, vẫn hơn bảy bước Lâm tế. Tuy nhiên như vậy, đợi ta khám nghiệm thử xem. Đến ngày mai, Tam Thánh hỏi:

- Hôm qua Hòa thượng Thừa Văn trả lời Nam Tuyền tịch đi về đâu, có thể nói là sáng trước dứt sau, xưa nay ít được nghe”. Trường sa cũng không đáp. Từ xưa đến nay ta nghi gã này. Tam Thánh bảo tăng hỏi người kia Trường sa từ tốn chỉ bày cho, bao nhiêu tăng lữ theo lời nói. Nghi vấn từ đây nổi bụi mù.

* Được Sơn đánh trống, Sa di đưa gậy phát ra cũi múa vào đường. Được Sơn ném dùi trống nói” Hòa khúc thứ mấy”.

- Hòa khúc thứ hai.

- Thế nào là khúc thứ nhất?

- Sa di lấy trong thùng đầy một thìa cơm đi ra.

Thông thường đánh trống và múa, cùng với việc chửi gia khác nhau. Rõ ràng đúng tiếng ngoài Tiêu hán, nhưng chẳng phải số mục rơi vào vũ trụ.

* Tăng hỏi Thạch Sương: Trong gang tấc thì thế nào? Mà không thấy được dung nhan Sư?

- Ta nói khắp pháp giới chưa từng ẩn.

Tăng lại hỏi Tuyết Phong, khắp pháp giới chưa từng ẩn ý chỉ thế nào?

- Chỗ nào không phải Thạch Sương?

Sau này Huyền Sa nói:

- Lão Tuyết Phong Thạch Sương sai lầm, ngàn nghi, vạn lự gõ cửa

thiên? Khấp pháp giới không ẩn há là chuyện nhỏ, tượng cốt Huyền Sa vẫn địch, động ông ta sai lầm làm du tử mất về nguồn. Cao hiền không cần theo thình sắc, đất dày trời cao, mặt đối môn.

* Pháp Nhãn hỏi Tu Sơn chư, còn sai một chút, trời đất cách xa, huynh hiểu không? Tu nói:

- Còn sai mảy may, trời đất cách xa. Nhãn nói:

- Hiểu cái gì? Lại được sao.

- Ý Hòa thượng thì sao?

- Còn sai mảy mai thì trời đất cách xa.

Tu lễ bái. Thế nên tông Sư cố vấn người kia.

Một cái đánh mảy may phân chia hai đường, bại thì hiểu được ý chỉ. Tự nhiên rõ ràng chưa từng nghe.

* Bạch Hào nêu Tử Hồ có con chó, trên thì lấy đầu người, giữa thì lấy tâm người, dưới thì cắn phần eo. Tăng hỏi thế nào là chó Bạch Hào.

- Không sửa.

- Tăng hét.

- Sư đánh, nói:

- Nói nó không sửa.

- Bạch Hào có chó không sửa, học nhân một tiếng hét, chúng đều kinh. Tông Sư cướp được mở rộng ra, cho dù mắt nhắm cũng như sáng.

* Tăng hỏi Nam Tuyên, sau khi Hòa thượng trăm tuổi đi về đâu?

- Xuống núi vào nhà đàn việt, làm con trâu.

- Con theo Hòa thượng được không?

- Nếu ông theo ngậm thì theo một cành cỏ, ở chung bấy mới khó biết được. Mang lông đội Sừng cũng chưa tỉnh, ngậm cỏ đến nơi định động, mọi thứ hiện chân linh.

* Vĩnh Gia đến chỗ Lục Tổ, đi nhiều giường Thiên chống gậy đứng. Tổ nói:

- Luận về Sa-môn phải đầy đủ ba ngàn oai nghi, bốn muôn tế hạnh, Đại đức từ phương nào đến, mà ngã mạn vậy.

- Sinh tử là việc lớn, vô thường nhanh chóng.

- Sao không thể nhận vô sinh, rõ được không mau chóng?

- Thể thì không có vô sinh, thấu suốt được gốc thì không mau chóng.

- Ông được ý vô sinh chăng?

- Vô sinh có ý sao?

- Không ý thì ai phân biệt?

- Phân biệt cũng không ý?
- Đúng như vậy, đúng như vậy.

Viên ngộ chân tâm xuất phát từ bản tâm, không người chứng nhận nghĩ trầm ngâm. Nhiều lần đột phá duyên số chín, một khi thấy được Sư liền thành Phật.

* Nam Tuyên hỏi Tăng, từ đâu đến?

- Săn chim ở núi thần.
- Săn bằng tay hay bằng chân?

Tăng không đáp.

- Ông hỏi ta nói cho ông.
- Đánh cả tay và cả chân.
- Về sau gặp người liễu ngộ kể lại như vậy.

Sau cùng Pháp Nhân hỏi Tăng:

- Câu bẫy chim ở núi thần, ông hiểu không?
- Tăng lễ bái.

- Ta lấy gậy đập vào xương sống, còn ông thì sao?

- Nếu không đánh chỗ nào, thì tìm kiếm chỗ nào để tôn sùng cầu nguyện.

- Chỗ khác thì được, nhưng nơi đây không được.

Pháp Nhân ngay cơ dương như vừa sáng, lý bẫy lưới rất chắc chẻ hợp với nước đói gặp vua đãi tiệc, chưa ăn tâm nghi không còn tranh.

* Tọa chủ Lương Toại, buổi đầu tham vấn Mã Cốc. Mã Cốc thấy Lương Toại đến đi cuộc cỏ. Lương Toại đến Mã Cốc đều không nhìn, đi vào phương trượng, đóng cửa lại. Ba ngày sau Lương Toại lại đến tham vấn, vừa gõ cửa, Mã Cốc hỏi: Ai”.

- Hòa thượng chớ lừa Lương Toại, nếu không đến đây lễ bái, thì bị kinh luận lừa một đời.

Ma Cốc mở cửa gặp Lương Toại, theo căn cơ không dễ nhận, Lương Toại trình độ cao suy lường biết được. Nếu không nhờ tích lũy lâu việc đồng phong, thì đâu chịu trở về tin Pháp vương.

* Tuyết Phong dạy chúng: “Vọng Châu Đình và ông gặp nhau rồi, Ô Thạch Đỉnh cùng ông gặp nhau, trước tăng đình. Bảo Phước hỏi Nga Hồ, việc trước tăng đường hãy gác lại, Vọng Châu Đình và Ô Thạch Đỉnh gặp nhau ở chỗ nào? Nga Hồ nhẹ bước về phương trượng, Bảo Phước về tăng đường, Vọng Châu, Ô Thạch cùng nhau ở trước tăng đường, gặp nhau biết nhau mấy vạn năm, chỉ có Nga Hồ và Bảo Phước, lúc này gặp nhau biết đối mới”.

* Tuyết Phong từ giả Phổ Tuyên ra đi, vào ngồi trong thùng gỗ.

Tuyền nói: Bốn người khiêng cái này, mấy người khiêng cái kia, Phong từ trong thùng gỗ đứng dậy nói:

- Nói cái gì?

Tuyền hỏi lại: Đi đi là y không biết. Thế là Tuyền cố vấn khiêng tăng đi. Một phần bốn nói rõ cho anh, hỏi lại đã vượt ngàn vạn dặm. Đi phải biết được từ thân.

* Quy Sơn và Ngưỡng Sơn đang đi, thấy chim học ngậm quả hồng rơi xuống. Ngưỡng sơn đưa gậy cho Quy sơn hỏi:

- Từ đâu đến?”.

- Đó là do đạo đức của Hòa thượng cảm hóa.

- Ông cũng không được rỗng không, nhưng cũng được chia nửa phần. Chim Học ngậm trái hồng rơi trước mặt Sư. Hỏi rõ ràng việc này từ đâu đến, chia từng phần ngọt như mật, nếu nay không hiểu đợi đến năm nào?

* Quy Sơn và Ngưỡng Sơn hái trà, Quy Sơn nói:

- Cả ngày chỉ nghe tiếng ông, nhưng không thấy hình ông”.

Ngưỡng Sơn lay cây trà.

- Ông chỉ được dụng này, không được thể kia.

- Con chỉ như thế, còn cội nguồn của Hòa thượng thì sao?

Ngưỡng Sơn im lặng giây lâu.

- Hòa thượng chỉ được thể này, mà không được dụng kia.

- Tha ông ba mươi gậy.

Hái trà chớ suy nghĩ chuyện khác, biết rõ khắp nơi là đạo tràng. Thể dụng đều về chân ứng vật, ứng ngộ dòng thiền mưa hoa trước thêm.

* Nam Tuyền, Ma cốc, Quy Tông cùng nhau đi lễ bái Quốc Sư Trung. Nam Tuyền vẽ một vòng tròn trên đất, bảo rằng: “Nói được thì cùng nhau đi”. Quy tông ngồi trong vòng tròn, Ma Cốc làm Tín nữ lễ Quy Tông. Nam tuyền nói:

- “Như vậy thì không đi”. Tông nói:

- “Là tâm hạnh gì?”. Quốc Sư muốn thấy nhiều nghĩa tướng tròn ngồi đoan nghiêm lễ thỉnh xem. Không đi nghe tiếng thì biết, đi lâu đoạt được cờ phướn trong trận.

* Huyền Sa bảo tăng đem thơ đến Tuyết Phong, Phong mở ra thấy giấy trắng, đưa ra hỏi đại chúng: “Ngộ không”.

Chúng không đáp.

- Không nghe nói quân tử, ngàn dặm đồng phong.

Tăng trở về kể lại cho Huyền Sa nghe, Sa nói:

- Lão già đầu núi sai lầm không biết, thế nên sai đem thơ từ xa đến. Không phải văn tự chỉ dạy gia phong, đem lời về báo cho Huyền Sa, phân biệt sai lầm lý càng nhiều.

* Bá Trượng hỏi Vân Cư, Thừa Văn, Quy Sơn gần đến, ông làm trâu đi. Vân Cư hỏi lại Bá Trượng, Quy Sơn nói con trâu thì làm sao hiểu.

- Lớn nhất thiên hạ.

Vân Cư nhờ hỏi trâu người xưa, chư khách tự nhiên qua lại báo đáp, lão già khắp nơi thật đáng tin, trong loài đưa ra một sợi lông.

* Lý Cao Thượng Thư hỏi Dược Sơn: Thế nào là đạo?

Sơn chỉ tay lên trời nói:

- Hiểu không”.

- Không hiểu.

Vân tại thanh thiên Thủy tại bình cao. (Mây ở trời xanh, nước ở trong bình). Cao kể lại cho Sư bài kệ:

*Luyện đắc thân hình tợ tuốt hình
Thiên thu từng hạ lưỡng hòm kinh
Ngã lai vấn đạo vô dư thuyết
Vân tại thanh thiên Thủy tại bình”.*
(Luyện được thân hình giống thân chim.
Dưới ngàn cây từng hai hòm kinh.
Từ nay hỏi đạo không còn lời.
Mây ở trên trời, nước ở trong bình).

Mây ở trên trời nước ở trong bình, e anh vọng hiểu tính ngộ, hồn thanh, thần thông như thật hiện danh tánh.

* Hương Nghiêm dạy: “Như người leo cây, miệng ngậm cành cây, tay không vịn cành cây được, chân cũng không đạp được, dưới cành có người hỏi ý Tổ Sư từ Tây sang, không đáp thì trái với người hỏi, nếu đáp thì tan thân mất mạng, lúc ấy phải làm sao thì đúng.

Hương nghiêm ngậm cây dạy nhiều người.

*Chủ yếu dẫn dắt đồng đạo thông nguồn chân.
Do dự dứt được ngay lời nhận.
Tan thân mất mạng như bụi mù.
Phần Dương vì ông mở đường mê.
Mây tan trời tạnh, mặt trời, trăng mới.*

* Đều tụng.

Tiên Thánh một tắc tắc, thiên hạ chép truyền đến tay, khó biết và dễ hiểu, Phần Dương tụng rõ ràng, không hoa kết thành không quả,

không sau cũng chẳng trước, khắp báo các kẻ sĩ mở rộng, đều biết về huyền thứ nhất.

* Sư chú bài tụng của Thiên Sư Thư Sơn Tỉnh Niệm.

Dốt thay lang quân vụng về (Tinh khiết rõ ràng linh lung khắp).

Nghệ thuật không biết nhau (Vận cơ không diện mục).

Đánh phá cửa rừng phượng (Tánh linh lung khắp nơi).

Mang giấy đứng trên nước (Bụi bùn khác nhau).

Dốt thay cô khéo léo (Lý diệu trí viên dung).

Có thoi không biết dệt (Không gián đoạn không lập).

Xem anh ta đấu gà (Nhìn kỹ thì lớn hơn, tranh công thì không Tồn mình).

Trâu cũng không biết (Toàn thân gánh vác được, đầu Sừng không lộ).

* Gạn hỏi một trăm tắc thay đáp ở sau.

- Trên Tòa Bảo Nghiêm chỉ có đức Từ Tôn, vạn Thánh đều hợp lại. Ngàn ánh sáng thấu suốt bóng, sáng ngời chiếu khắp, thấy đều vắng lặng. Thần tức đã xong, xuyên mây qua nước, vì sao biết không được? Nếu nay biết được không? Nếu có thì nói ra.

Thay nói:

- “Dốc hết tâm lực”.

* Gió không hình tướng, vì sao nước chảy xuôi dòng?

Thay đáp: Sức không thiếu.

- Nước không gân xương, vì sao trôi hết đại địa?

- Mềm thì hơn cứng, yếu thì hơn mạnh.

- Đất không thiên vị, vì sao cao, thấp, không bằng?

- Hiển bày rõ ràng.

- Lửa ở trong gỗ, vì sao không cháy bản thể?

- Hoại không được.

- Hư không không bờ mé, vì sao thế giới không đồng?

- Không thêm bớt.

- Thân Phật không, vì sao Song lâm nhập Niết-bàn.

- Phật thị hiện.

- Từ Như lai cho đến Thánh, vì sao không ở trong rừng vắng?

- Sáng tỏ.

- Từ Như lai cho đến Thánh, vì sao đến trong rừng vắng?

- Biết.

- Thân Phật rộng lớn, vì sao ẩn trong vi trần?

- Ẩn được không?

- Dầu chim trong hư không, dầu cá lội trong nước, vị muối trong trà, keo xanh trong sắc. Thiên tăng mắt sáng, không thể thấy rõ, làm sao dư ra lấy được trong suốt.

- Được rõ ràng.

- Chân Phật không hình, tại sao nói đủ ba mươi hai tướng tốt?

- Sự đoạn mất.

Phật không trái với của chúng sinh, tại sao không chịu thỉnh trước?

- Không mất thời giờ.

- Phật không thoát khỏi nguyện của chúng sinh, tại sao không đem chánh pháp trao cho Đề-bà-đạt-đa?

- Lượng tài mới bổ nhiệm.

- Tâm Phật bình đẳng tại sao chúng sinh không có duyên thì không được độ

- Không khinh khi họ.

- Phật hóa độ tất cả, vì sao không độ được cô Tỳ nữ của Thắng Man phu nhân?

- Tự mình khuấy phục.

- Thân Như lai những việc ác đã diệt, do điều thiện tích tụ, tại sao Phật không tránh khỏi, Kim thương mã mạch, và đá, gỗ làm đau đớn?

- Đó là hiển nhiên.

- Phật nói tất cả chúng sinh đều có Phật tánh, tại sao lục đạo, tứ sinh, từng loài không thể biết?

- Không phải lỗi mặt trời, mặt trăng.

- Tất cả chúng sinh xưa nay thành Phật. Chúng sinh ở địa ngục tại sao phải chịu khổ?

- Người biết ơn thì ít, trong văn không thêm điểm này, là người cảnh giới nào?

- Trâu mẹ bôi đất đỏ.

- Kiếp tận khó cùng, không giống như im lặng, biết được vốn rộng không, có như huyền, đã rơi vào danh ngôn, dứt dấu bất duyên, như cuồng như dại, làm sao không Tổn thương vật nghĩa?

- Không nhọc cứ lại.

- Pháp môn rộng lớn, tại sao người vào không được?

- Ai.

- Pháp không ẩn hiện, tại sao trời người không thấy?

- Có thì không được.

- Pháp không trong ngoài, tại sao có được mất?

- Không cần cố vấn.
- Pháp không tướng nhất định, vì sao không thể hoại chân thuyết?
- Xưa nay rõ ràng.
- Pháp không thêm bớt, vì sao mãi tử phan phan?
- Người lặn không cần nói, nước bằng không chảy được.
- Chúng sinh vô biên thế nguyện độ, ai là người độ?
- Xe quay đến Linh Sơn.
- Pháp môn vô biên thế nguyện học, làm sao học?
- Sáng tham, tối thỉnh.
- Phiền não vô biên thế nguyện đoạn, lấy cái gì để đoạn?
- Có không.
- Vô thượng Bồ-đề nguyện thành, làm sao thành?
- Thiên tử không cất cỏ.
- Văn-thù, Phổ Hiền, Quan Âm, Thế Chí, Mãn tâm thập địa là Di-lặc Từ tôn, Nhất sinh bổ xứ, tại sao gánh củi mang lửa, gánh vác đau khổ cho chúng sinh. Si mê không biết, quét nhà thả trâu, ăn cơm dư của người, sau khi mạng chung dứt thế tục, vượt trần luân, ra sinh vào tử, được đạo lý gì?
- Lấn lộn.
- Biển cả bay đón nhận các dòng nước chảy về, tại sao nước chảy qua nước Tân la?
- Không được lấn lộn.
- Biển cả không thêm bớt, tại sao sóng ba đào vơi, đầy không nhất định?
- Xưa nay rõ ràng.
- Nước biển một vị, tại sao Long vương ăn uống khác nhau?
- Theo nghiệp biến hiện.
- Biển sâu không đáy, tại sao nước dư đến dầu gối?
- Nghiệp lớn.
- Nước biển vô tri, tại sao thủy triều luôn đúng giờ?
- Hòa tu hạnh lành không lệnh nghiêm, quân thần qua lại tự biết giờ.
- Thái sơn không chém vi trần, Tu-di sơn vì sao không chứa trần ô nhiễm?
- Vào không được.
- Tu-di sơn, không dao không động, khi đại địa hoại thì sao?
- * Điều không hình tướng và thể chất?

- Không tranh nhau với thế gian.
- Ngọc trắng không tù vết, tại sao Biện Hòa chặt chân.
- Vẫn còn gương soi.
- Thật tế lý địa, không thọ một trần, tất cả chúng sinh làm sao bước theo?
- Đông vọt tây chìm.
- Rong bay, biển, cá, ba ba đều ẩn trốn, cọp gặm rừng sâu, cả bầy chồn đều trốn hết, voi chúa rảo bước, bờ bảo đều đóng băng, Sư tử hồng, cầm thú đều ẩn trốn. Mục Kiên Liên, Xá-lợi-phất, vận dụng trí tuệ và thần thông, Kim sắc đầu đà nháy mắt, Thích chú Thanh văn, không lường được thập địa, phải biết rằng không sinh vừa xướng, trời mưa hoa. Huống nữa nhiều lời, trời chịu luận bàn. Một đường thông nhân đầy miệng nói được không?
- Tăng thì có lục hòa.
- Thế nào pháp trở về một pháp?
- Kỳ đặc chằng?
- Tăng là đệ tử của Phật, tại sao nói cúng dường trước, cúng Phật sau?
- Sau cùng là ban đầu.
- Tăng nương pháp xuất gia, tại sao pháp nhờ tăng nói?
- Chớ phỉ báng Như lai.
- Nếu trời che khắp, tại sao không có chỗ ẩn thân?
- Giặc là người trí nhỏ hơn quân tử,
- Giống như đất che chở khắp, tại sao mảy may không rõ được?
- Chặt hẹp.
- Phật nhất chân có thể có, tại sao mỗi người không thọ dụng được?
- Không chiếm ruộng đất.
- Mọi người đều có đủ, tại sao ngàn thiếu, vạn thiếu?
- Không tin hạt châu trong ché áo, trăm người không hội được một, tại sao không nghi?
- Biết rõ.
- Hoàng hà gặp Thánh minh thì Thanh tịnh, chưa biết do Sức người nào được?
- Ân này khó báo.
- Càn khôn sáng ngời, mặt trời, mặt trăng đều sáng, tâm không phụ người, mặt không hổ thẹn với sắc, vạn tượng Xán lạn, người không hội lỗi ở chỗ nào?

- Không cần nghiêm lại.
- Ngàn tà không cần một chân thật, nhất trực thì không hỏi, thế nào là ngàn tà?
- Biết được ông.
- Nếu có tất cả thì đều là hưng khởi, làm sao không hưng khởi?
- Chớ mở mắt suy nghĩ về ngã, không đi khắp thì xin nói.
- Không mở miệng được sao?
- * Nói năng không đến được, làm sao luận bàn?
- Việc tốt không bằng không, chân lý không nói làm sao gần gũi?
- Thật ra.
- Trong chánh pháp cho hỏi đáp không?
- Vả vào miệng.
- Chúng sinh trong hoàn cầu nhiều nhưng, làm sao biết được chủ trong chủ?
- Ông buông thì liền ngộ.
- Chỉ một thừa, không có hai thừa, trong biển Long cung ẩn chỗ nào?
- Đất bằng chôn cất.
- Đạo không hình tướng, tại sao thực hành phải dụng công?
- Tin thì được thôi.
- Gió đông vừa thổi trăm loài cỏ thu mình, mặt trời lên khí ấm, âm dương hòa hợp, sấm chớp mưa thuận, trống nổi cướp cờ, không Tổn vật nghĩa, ai sẽ là bậc anh tài đầu tiên, có chỗ nào không? Có không? Có không?
- Thường thì có dư.
- Ba xuân cảnh đẹp, bốn mùa hoa cỏ thơm ngát, trời nắng dọn sóng, xưa nay không dọa, cái đó là vật gì?
- Biến hóa được không?
- Thấy sắc như mù, làm sao phân biệt rõ các pháp?
- Giống như mù.
- Một pháp biến khắp bao hàm tất cả pháp, tại sao sơn hà đại địa, mỗi mỗi không biết nhau?
- Trời không thể che, đất không chở được, nơi nào để an thân lập mạng?
- Chốn đồng hoang.
- Tất cả chúng sinh có đủ kiến văn, tại sao trong kinh nói:
- Không, nhãn, nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý?

- Đúng không sai.
- Trước mắt không vật, vì sao có đầy đủ?
- Đâu từng không đủ.
- Giới như biển không bờ, như bảo cầu không chán”, tại sao chỉ giữ hai trăm năm mươi giới.
- Hết pháp không có dân.
- Chưa từng có một pháp cho người, tại sao đức Thế Tôn nói:
- Ta có chánh pháp nhân, trao cho Ma-ha-ca-diếp”.
- Dương hòa vạn vật sinh.
- Tâm và pháp cũng như vậy, chân tâm không trước, sau, tại sao bảo hỏi các bậc tiên bối đã thông suốt?
- Trong vạn người không được một.
- Trời, người không lường được, pháp tánh biết nó, ngang dọc trên không, rộng không tự tại, chạm mắt tùy duyên, ứng cơ tỏ bày, là tướng mạo gì?
- Giống như đầu má.
- Bốn đại không chủ, thân mảy vô ngã, tại sao Phật nói:
- Ta là hơn hết”.
- Tự thương mình biết xấu hổ.
- Phô bày xưa, hiển thị nay, đều có một pháp, trước Phật, sau Phật, tại sao dụng không hết?
- Thì đàn.
- Pháp vô tận tạng, tại sao chỉ nói năm ngàn bốn trăm mười tám quyển.
- Đã nhiều lắm rồi.
- Đạo vốn không mất, tại sao nói được đạo?
- Tin.
- Như chuỗi bền chắc như thái hư, sấm sét trong mây, mau chóng khó dừng, thế nào là câu đũa không mất?
- Đánh tiếng hòa nhau.
- Đồng tử không nói, làm sao hiểu được kinh nói?
- Nhẫn không thông.
- Chân tánh, tâm địa, tạng tâm ẩn ở chỗ nào?
- Có chăng.
- Tánh giống như hư không, hư không tại sao không bằng ông?
- Ưa giận, ưa vui.
- Tiếng linh vàng, trống ốc, tiếng đờn cầm, ống tiêu, không hầu vừa tiếng chó sủa, lừa kêu, giống nhau hay khác nhau?

- Chim bay trên không, không lẫn sắc không.
- Mãn, Tự nói thao thao, tại sao Phật nói không có pháp có thể nói?
- E ngại.
- Bồ-tát không có thân thông, tại sao còn những dấu vết khó tìm?
- Vẫn còn phải tự lực.
- Pháp không thuộc nhân, cũng không phải duyên, làm sao nói được?
- Chao ôi! Vẫn còn nương tựa kết án.
- Lớn như đại địa là vật gì?
- Che không được.
- Từ sinh đến già lấy cái gì để mặc áo, ăn cơm?
- Lừa ăn hết cỏ đại địa.
- Phật pháp là Phật nói, tại sao nói phỉ báng Phật?
- Lại nữa.
- Có câu sáng tỏ không ngộ vì sao để người mê?
- Còn hữu tình.
- Vì sao không có Phật tánh?
- Còn ngăn cách.
- Vô tình tại sao có Phật tánh?
- Vì biết.
- Ngang trùm vũ trụ, dọc bao quát càn khôn. Nước biển vượt sáng, Tu-di cao ngất, có câu “Đánh không nát không”, có thì nói đi?
- Đánh.
- Mặt trời, mặt trăng vô tâm, vì sao có thể phân biệt vạn tượng?
- Ân này khó báo đáp.
- Mặt trời, mặt trăng sáng tỏ, chiếu cả người và tâm, người mê có mượn mặt trời, mặt trăng không?
- Không nghe nói.
- Ánh đèn tuy nhỏ, tại sao xua tan được bóng tối trong nhà?
- Sáng.
- Sao Hỏa thật nhỏ, tại sao có thể thành hoại?
- Có khi trời đất đều đồng Sức, thế lực không được tự do như anh hùng.
- Núi Nhạc dù cao, vì sao không hơn tâm người?
- Người biết pháp e ngại.
- Người hoàn toàn không biết, tại sao không cầu Phật Tổ?
- Khuất phục được chăng?

- Trời tuôn nước Cam lồ, khí đất thấm nhuần, vạn vật nảy mầm, ngàn điều lành xuất hiện. Chắp tay cung kính, cúng dường Tam tôn, có được lý siêu Phật vượt Tổ chẳng?

- Ảnh hưởng.

- Như nắm tay hợp lại thành tay, như tay hợp thành nắm tay, xòe ra nắm lại tự do, không nhờ Sức người khác, lỗi ở chỗ nào?

- Sáng đánh ba ngàn, tối đánh tám trăm.

- Mây giăng biển cả, tâm rộng mưa nước. Bỏ vàng được phước, nuôi dưỡng nhân thiên, hư không có giới hạn, việc này thì không cùng, có biết được chẳng? Biết được gọi là gì?

- Người Ba Tư mất mù.

* Tụng.

Gạn hỏi một trăm tắc, từ đầu toàn đạo lý, xưa nay như mắt thấy, có miệng không thể nói. Trong thất thừa thỉnh công án người xưa cũng chưa hết điều hay. Thỉnh Đại trả lời, nói không khuôn phép, vì thừa để phân biệt, mục đích là để Đại phân biệt.

* Ngoại đạo Lục Sư bảo vua Ba Tư Nặc, vua Bình Sa Vương và mười sáu vua nước lớn, tất cả nhân thiên đều tụ tập tại nước Câu-tát-la cùng đức Thế Tôn tranh đấu thần thông. Phú-lan-na, Ca-diếp nói:

- Đàm luận một thần thông, chúng ta hiện hai, cho đến trăm ngàn mỗi mỗi đều hơn gấp đôi. Đức Phật hiện từ mười hai mặt trăng cho đến mười lăm mặt trăng, trước thiên, nhân, quốc vương, tất cả Long thần hiện vô lượng thần thông, cho đến mặt trăng tròn, mười lăm mặt trời, qua vô số nhân thiên, ngoại đạo kia v.v... Vừa không có một chỗ luận, bị vua các nước hỏi:

- Lục Sư tại sao không hiện thần thông, chúng ngoại đạo đều không nói, chạy đi tứ tán, thậm chí có người chết, chính lúc ấy thì thế nào? Ở trước Phật luận được thần thông gì?”.

- Hãy chuyên chú cẩn thận.

* Đề-bà-đạt-đa bảo vua Ác sinh vương, giết cha, giết mẹ và Đề-bà-đạt-đa giết đức Thế Tôn nên mất đi thần thông. Khi đến trước Phật, Phật bảo: “Kể ngu si, sao ông không hiện thần thông đi, trước Phật tại sao không biết hổ thẹn”.

- Quân tử xấu là lời nói trước tiên.

* Phật-đà-ba-lợi đi dạo núi Ngũ Đài đến Hân Châu đông gặp bà lão hỏi:

- Thầy đi đâu?”.

- Đi Đài sơn lễ Ngài Văn-thù.

- Đại đức, gặp Văn-thù có biết không?

Tăng không đáp.

- Ngày nay an lạc.

* Đệ tử Phật là Tất-lăng-già-rà-thu thấy tháp của một vị tăng, quán sát biết là phàm phu, sợ thiên, nhân gặp lễ bái. Khi đến tháp ấy nứt ra, bị Lục Quần Tỳ-kheo đến đánh, nhưng Ngài vẫn không nói lời nào.

- Tâm tốt thì không hợp quả báo.

* A Dục vương thỉnh Tân Đầu Lô thọ trai, vua hỏi:

- Tôn giả lãnh hội ý chỉ, được thấy Phật đến chưa?”.

Tôn giả vén lông mày chỉ dạy cho vua, nói “Hiểu chăng?”.

- Không hiểu.

Lão tăng thấy Phật đến, không đáp.

- Nhọc cho tôn giả.

* A-nan hỏi Ca-diếp, Đức Thế Tôn truyền y kim lan cho Sư huynh, còn truyền pháp gì nữa không? Ca Diếp kêu: A-nan. A-nan dạ. Ca Diếp nói:

- Cây phước trước chùa ngã”.

- Không hỏi mà biết cái đó.

* Ưu Ba-cúc-đa đến thăm Tỳ-kheo Liên Hoa Sắc. Vừa vào đến cửa đựng tung bát dầu. Liên Hoa Sắc nói:

- Khi Phật còn tại thế, nhóm Lục quần Tỳ-kheo là thô tháo nhất, mấy lần đến thăm ta còn không đựng đến cái bát này. Tôn giả là người kế thừa Tổ vị, tại sao lại thô tháo như vậy?

- Đã biết thì sợ sai.

* Văn-thù, Quán Âm, Di-lặc hỏi Giới Hiền pháp Sư: “Sư đại không chủ, thân này cũng không ngã phải không? Bảo dạy ai ngăn cấm gió.

- Không thấy được đạo vô chủ.

* Ca Da Xá Đa Tổ thứ mười tám đến nước Nhục Chi, Cưu Ma La Ha hỏi:

- Ngài là đồ chúng nào?”.

- Đệ tử Phật.

Cưu-ma-la-ha nghe tên Phật, tâm thần hoảng sợ, liền đóng cửa lại. Tổ gõ cửa. Cưu-ma-la-đa đáp:

- Nhà này không người.

- Ai nói không người.

- Vừa quên mất.

* La-hầu-la đi giáo hóa, đến nước Ma-kiệt-đà cầm một cái sào,

trên cài sào treo cờ đứng trước mọi người, họ hỏi:

- Thầy là người nước nào?”.

- Ta là người Nhất thiết trí.

Dân chúng đều không nói.

- Không thương không biết xấu hổ.

Ngoại đạo Tây thiên hỏi một vị tăng nhập định: “Họ hàng Long vương thuộc chủng tộc chúng sinh, không phải trời, chẳng phải La hán, không còn thọ thân sau, là nghĩa gì?”.

- La hán không đáp, nhập định hỏi Di-lặc, Di-lặc đáp:

- Xuất định đi”. Như Di-lặc nói:

- Ví như người thợ gốm nắn đất thành tượng”.

- Nhọc cho La hán vận dụng thân thông.

* Di-giá-ca từ Trung Ấn đến Trung hoa. Khi đến Bắc Thiên Trúc gặp người đang bưng bình rượu, ông ta hỏi:

- Sư từ phương nào đến và đi về nơi nào?”.

- Ta từ tâm đến, muốn đến chỗ vô xứ.

- Thầy biết vật trong tay ta không?

- Đây là bình dơ, tại sao lại mang vào người sạch?

- Thầy biết ta chẳng?

- Ta thì không biết, biết thì không phải ta. Ta dù biết ông cũng không biết tên họ, ông cứ nói tên thì ta biết.

- Thầy đã biết tôi thì đâu đợi xưng tên.

* Mã Minh hỏi Ca Tỳ Ma La: “Ông thuộc dòng Thánh nào?”

- Ta biến hóa ra biển cả một cách dễ dàng.

- Ông hóa ra tánh biển được không?

- Nếu hóa ra tánh biển thì ta làm không được. Nói cách khác:

- Nhận thì không được.

* Long Thọ đi giáo hóa đến Tây Ấn độ, gặp Đề-bà hỏi:

- Phật tánh ông là gì?”.

- Bồ thí, tôi cầu phước không biết được Phật tánh.

- Ông hiểu Phật tánh không, thì Ta nói cho.

Sư nói: Muốn học đạo trước phải trừ tâm ngã mạn, sinh lòng cung kính tín ngưỡng, trong lòng luôn hổ thẹn, mới được Phật tánh. Sao hôm nay ông không phát tâm cung kính mà muốn đạt được chẳng? Đề Bà cầu xin tha thiết. Nói cách khác: “Nhân một việc mà làm lớn mạnh trí tuệ”.

* Tôn giả Sư Tử đi giáo hóa ở nước Kế Tân, nước ấy có một vị Sư Ba Lê Ca có trí tuệ và học thiên định Tiểu thừa. Sau khi Sư ra giáo hóa

năm chúng các nơi tụ hội về, Tôn giả Sư tử thường tự hỏi:

- Hỏi thì không nói”. Mọi người đều nói:

- Nơi chân giáo của Phật, điển pháp Ba la mật, ai bảo không nói để cấm thuyết của Phật.

- Lời cũng không thông.

* Bỏ các tướng, Phật nói là chân tướng, có đủ oai nghi, phạm hạnh Thanh tịnh, tướng này ở đâu, mà nói là bỏ tà?

- Bỏ cũng không nhiễm ô.

- Chấp các tướng, cõi Phật Thanh tịnh, tự tại không chấp trước.

Sao gọi là chấp tướng, mà nhất định là tà?

- Ngỡ rằng không người.

* Các thứ tri kiến là tri kiến của Chư Phật, cho nên gọi là Vô sở đắc, phép này nhiệm mầu, thấy nghe không thể sánh kịp, vô tướng vô vi, làm sao biết được là tà kiến?

- Thì làm nhọc nhau.

* Vua hỏi Tôn giả: “Thầy được pháp thù thắng chẳng?”

- Được.

- Còn sợ sinh tử chẳng?

- Đã không bị sinh tử chi phối.

- Sinh tử đã lia, vậy cho Trăm cái đầu được không?

- Thân này vô ngã hướng chi cái đầu. Nói cách khác: Cho cái đầu được không?

Vua chém, đầu tay đều rời. Nói cách khác: “Biết Sư không thương”.

* Quân Vương Đông Ấn Độ thỉnh Bát-nhã Đa La thọ trai, Vua hỏi:

- Các người đều chuyển hết kinh, tại sao Sư không chuyển?

- Bần đạo hơi thở ra không theo các duyên, hít vào không ở trong uẩn giới, thường hay chuyển kinh như vậy. Được trăm ngàn vạn ức quyển, chẳng phải chủ hai quyển.

- Làm nhọc tâm lực Tôn giả.

* Vua Lương Vũ Đế hỏi Tổ Sư “Thế nào là nghĩa Đệ nhất Thánh đế?”.

- Rỗng rang không Thánh.

- Đối diện Trăm là ai?

- Không biết.

- Trí đệ tử cạn cợt.

* Chí Công hỏi Tổ Sư: “Nhân giả thông hiểu ý chỉ nói:

- Ta làm đồ tể, thấy có ngã để sát sinh chẳng?
- Thấy có.
- Còn có thấy cái thấy, thì không thấy được nó, không có đều là tà kiến.
- Tổ nói: Ông còn tà kiến như vậy sao?”
- Không uống từ tây sang.
- * Lương Võ Đế thỉnh Phó Đại sĩ giảng kinh, phó Đại sĩ an nhiên.
- Vua nói:
 - Thỉnh Phó Đại sĩ giảng kinh cho Trẫm, vì sao Ngài không giảng?”.
 - Chí Công nói: Phó Đại sĩ giảng kinh xong”.
 - * Đại sĩ giảng kinh, vua đến, mọi người đều đứng dậy, Đại sĩ ngồi an nhiên. Quần thần nói:
 - Vua tới tại sao Ngài không đứng dậy?”.
 - Giảng pháp nếu động, vạn pháp không yên.
 - Biết nói đạo lý.
 - * Đại sĩ ngồi một bên, vua nói:
 - Sao không ngồi chính giữa?”
 - Người chính giữa không có chánh tánh, người ngồi một bên mà tâm không một bên.
 - Đại sĩ nói:
 - Nghĩa này rõ ràng”.
 - * Vô Trước uống trà, Văn-thù nâng chung trà lên hỏi:
 - Phương Nam có cái này chẳng?”.
 - Không.
 - Lấy cái gì uống trà.
 - Đại sĩ nói:
 - Cám ơn Sự chiếu cố của Ngài”.
 - Chiều đến Vô Trước xin ở lại. Văn-thù nói:
 - Đại đức còn chấp tâm”.
 - Con không chấp tâm.
 - Có thọ giới không?
 - Thọ giới đã lâu.
 - Nếu không chấp tâm, đâu cần thọ giới.
 - Đại sĩ nói: Xin sám hối vì lỡ nói”.
 - Đồng tử tiến đưa ra cổng. Vô Trước hỏi đồng tử: “Đây là chùa gì?
 - Đồng tử chỉ sau lưng hang Kim cang. Vô Trước quay đầu nhìn thì chùa biến mất.

* Văn-thù bảo Thiện Tài: “Không phải thuốc hãy hái đem cho ta một cọng”. Khi trở về Thiện tài thưa:

- Không có người cũng không có thuốc.
- Đem thuốc đến đây cho ta.

Đồng tử thuận tay lấy cọng cỏ đưa cho Văn-thù. Văn-thù đem đưa lên cho Đại chúng nói: Cũng có thể giết người được, cũng có thể cứu người.

Đại nói: Cái cân trong tay”.

* Bạt Đà Tam Tạng hỏi pháp Sư Sinh: “Thế nào là nghĩa sắc không?”

- Nhiều thứ hợp lại thành sắc, do hợp lại nên rỗng không.
- Khi chưa hợp lại gọi là gì?

Thay nói:

- Thế nó dây dưa”.

* Chí Công đang ngồi thấy vua Lương Võ Đế đến, Sư đứng dậy đốt bạch lạp.

- Không phải bảo truyền Vô Tận Đẳng cho đệ tử chăng?
- Chí Công cầm bạch lạp dụi tắt hết.

Công nói:

- Đúng là thừa đương sai”.

* Vua Lương Võ Đế ngồi trên ngai, phó Đại sĩ mặc áo thiền tăng, đầu đội mũ, mang hài.

Vua hỏi: Thầy là tăng chăng?, chỉ lên đầu, là đạo chăng? Chỉ vào áo là tục chăng? Chỉ vào hài.

Đại nói: Đại sĩ Đa tài”.

* Tứ Tổ đến chỗ thiên Sư Ngưu đầu Pháp Dung, thấy sau con có cọng. Tổ làm thế sợ. Ngưu đầu nói:

- Thầy vẫn còn cái này sao?”.
- Cư sĩ vừa thấy cái gì?

Thay nói: Giống như sợ”.

* Túc Tôn hỏi Quốc Sư Trung: “Thầy được pháp gì?”.

- Bệ hạ thấy đám mây trên không trung không?
- Thấy.

- Đóng đinh vào treo lơ lửng.

Thay nói: Hiểu sai”.

Thế nào là mười thân của Phật?

Sư đứng dậy nói: Hiểu không?”.

- Không hiểu.

- Đem bình nước sạch đến đây cho lão tăng.
- Thay nói: Dạ.
- Có một sơn tăng học nhiều, Sư hỏi: Biết thức đại không?”.
- Không dám.
- Dưới chân là đất gì trước điện?
- Chỉ hai chân đạp đất.
- Khô.
- Tự ở núi là yếu hay mạnh.
- Thay nói:
- Một lời được hai”.
- Đây là chữ gì?
- Thay nói:
- Thêm bột được không?”.
- Ba tuần là bao nhiêu ngày?
- Hai mươi một ngày, đâu từng biết tính.
- Thay nói: Sức không bằng thế”.
- Biết được việc gì?
- Dù có người biết được, đáp cho Sư cũng không được.
- Thay nói: Quá dở”.
- Sư quở: “Thế thì ở trong ấy độ kẻ mù”.
- Thay nói: Không sao biết được”.
- * Túc Tông đến thăm Sư cũng không thấy.
- Vua nói: Trẫm là vua một nước, tại sao không quan tâm đến Trẫm?”.
- Bệ hạ có thấy hư không hôm trước không?
- Thấy.
- Hư không có nháy mắt với bệ hạ không?
- Thay nói:
- Sớm đã không dính dáng”.
- * Ngư Quân Dung hỏi:
- Thấy ở núi Bạch nhai tu hành thế nào? Sư kêu đồng tử ra, xoa trên đầu đồng tử nói:
- Tỉnh tỉnh ngay lời liền tỉnh, rõ được ngay lời liền rõ, ở chỗ khác sau này chớ để người lừa”.
- Quân Dung không trả lời.
- Thay nói: Sao không chấp nhận”.
- * Ma Cốc tham vấn Quốc Sư Trung, đi quanh án một vòng, động tích tượng Sư nói: Đã được như thế, đâu cần gặp ta, lại động tích

trượng.

Sư hét nói: Dã hồ tinh”.

Thay nói: Hòa thượng đường đột”.

* Quốc Sư hỏi Tọa chủ: “Giảng kinh gì?”.

- Kinh Kim cang.

- Hai chữ đầu là chữ gì?

- Như thị.

- Là chữ gì?

Thay nói: Sớm đã lảm lời”.

* Đơn Hà hỏi tăng: “Từ đâu đến?”.

- Dưới núi lên.

- Ăn cơm chưa?

- Ăn rồi.

- Sư bảo người đem cơm lên cho Xà-lê.

- Có mắt không?

Thay nói: Nếu không lên núi, thì đâu biết Đơn Hà”.

* Tăng hỏi Ngũ Duệ: “Vật gì lớn nhất trong đời?”

- Không người biết được.

- Có thể trạm trở điêu khắc được không?

- Ông thử làm xem.

Thay nói: Buông hết thì không được”.

* Tăng hỏi Long Đàm: “Hạt châu trong búi tóc người nào được?”

- Người chưa từng vui đùa.

- Để ở chỗ nào?

- Đợi ông có chỗ thì nói cho ông.

- Thay nói: Bị tai qua”.

* Đức Sơn hỏi Duy Na được mấy người mới vào?

- Tám người.

- Kêu hết lên đây kiểm nghiệm.

Thay nói: Khám phá rồi”.

*. Nam Tuyên cầm rìu nói: Nói được thì cũng một rìu, nói không được thì cũng một rìu”.

Thay nói: Đánh một tát”.

* Bách Trượng cuốn chiếu, Mã Tổ về Tăng đường. Tăng hỏi:

- Thế nào là ý chỉ Phật pháp?”.

- Chính là chỗ ông buông thân mạng.

Thay nói: Công không mất”.

* Có một cô gái vào tăng đường khóc. Bách Trượng hỏi chuyện

gì?

- Cha mẹ đều mất, xin Thầy chọn ngày.

- Ngày mai thì tốt.

Thầy nói: “Đổi tay thôi vào hông”.

* Tăng hỏi Sam Sơn: “Thế nào là thân xưa nay?”.

- Không giống nhau.

Thầy nói: Sao chấp nhận người giả dối”.

* Tăng hỏi Lễ Tổ: “Thế nào là nói mà không nói?”

- Miệng ông đâu?

- Không có miệng.

- Lấy gì hỏi?

Thầy nói: Chỉ vì không hiểu”.

* Thạch Cung bảo: “Bắn thử, bắn thử, Tam Bình được ngựa”.

- Một mũi tên ba mươi năm bắn được nửa người.

Thầy nói: Còn tất cả đều mù”.

* Tăng hỏi Minh Khê: “Làm sao tu hành?”

- Được Thầy chớ nhận khách.

Thầy nói: Vốn không có số vọng”.

* Thảo Đường tham vấn thiền Sư Hải Xương.

Sư hỏi: Từ đâu đến”.

Từ đạo tràng đến.

Ở chỗ nào?

- Giặc không cướp người nghèo.

Thầy nói: Cùng nhau hòa thanh”.

* Ma Cốc cầm gậy đến Chương Kính, đi vòng quanh Sư ba vòng, động tích trượng đứng.

Kính nói: Đúng, đúng”.

Thầy nói: Chớ lừa ta”.

Lại cầm tích trượng đến Nam Tuyền, Tuyền nói:

- Không đúng, không đúng”. Ma Cốc nói:

- Chương Kính nói đúng, sao Hòa thượng nói không đúng?

- Chương Kính thì đúng, đúng, còn ông thì không đúng. Đúng này

là do sức gió chuyển, cuối cùng thành hư hoại.

Thầy nói: Nói không xa gần, Sức có sâu cạn”.

* Tăng từ giả Đại Từ, Từ hỏi:

- Đi đâu?”.

- Đi Giang Tây.

- Cho lão Tăng đi được không?

- Chẳng những Hòa thượng, có người còn hơn Hòa thượng, cũng không đi được.

Thay nói: Biết ông còn yếu”.

* Tăng hỏi Vạn Tuế đại chúng thượng đường, cùng nhau luận bàn điều gì?

- Phẩm Tựa thứ nhất.

Thay nói: Tập khí không trừ”.

* Tăng hỏi Lục Tổ ý chỉ Hoàng Mai người nào được?

- Hòa thượng có được không?

- Ta không được.

- Tại sao Hòa thượng không được?

- Ta không hiểu Phật pháp.

Thay nói: Mới biết ý chỉ khó truyền”.

* Lưu Vương ở Giang Tây đến tham vấn Am chủ nói:

- Vua đến”.

Am chủ nói: Phật đến cũng không đứng dậy”.

- Phật há không phải Sư?

Am chủ nói: Tại sao không đứng dậy?”

Thay nói: Biết đủ”.

* Hàn Thị Lang hỏi tăng: “Đại đức thấu triệt bản tâm, giảng luận phải không?”

- Học chữ từng phần, Sửa có bốn, không thay đổi phải không?

- Phải.

Thị Lang đem khai trà đập bể hết nói:

- Cái này biến đổi hay không biến đổi?”

Thay nói: Mới biết được Thị Lang”.

* Quang Thị giả nói với Huyền Sa: “Sư Thúc học thiền, con chèo thuyền sắt ra biển, Huyền Sa ở sau dạy người hỏi Thị Lang, chèo được thuyền sắt chưa?”

Thay nói: Chỉ thấy dùi nhọn, không thấy đục vuông”.

* Tể Tướng đóng đầy hợp lý bên trong hỏi Quốc Sư Trung bên trong là vật gì?

- Không phải cơ phát của chuột nhất.

Thay nói: “Khi địch thì mất mạng”.

* Đầu tử hỏi Tăng, từ đâu đến?

- Từ núi Đông Tây lễ Tổ Sư đến.

- Tổ Sư không ở núi Đông Tây.

Thay nói: Sớm đã không hợp thời cơ”.

* Có lão Tú thấy Tăng cuốc củ sen nói:

- Đạo là thương chúng sinh”.

- Con chỉ cuốc củ sen.

Lão Tú đưa chân ra trước.

Thay nói: Há là bảo vệ mạng sống”.

* Tăng hỏi Tuyết Phong: “Đưa chà, dựng phất tử không đúng, chưa biết Hòa thượng thì sao?”

Phong dựng phất tử.

Tăng ôm đầu đi ra.

Thay nói: Thật đáng tiếc một viên tướng.

* Tào Sơn bảo tăng đem thơ đến Kiền châu cho Lý thị. Thị nhận thơ xong nói:

- Nhận được thơ rồi, xin vật làm tin.

Thay nói: Chớ lo lạm dụng.

* Tăng hỏi Trường Khánh: “Thế nào là thể văn chưa hoàn chỉnh?”

- Ông nêu ra trước ta nói sau, ông cử cái gì?

Thay nói: Cùng nhau thưa thỉnh?”

* Thị giả khóa cửa tháp Tứ châu, Quan nhân hỏi:

- Là Thầy của ba cõi, tại sao bị đệ tử khoá lại?

Thay nói: Buông thì bắt được

* Tháp chủ của Bá trượng thấy tăng đến lễ tháp, nói:

- Người xưa được một lời, nửa lời, thì thôi đi. Thầy tăng thời nay, bốn ba đi khắp nơi có ngày nào xong”.

Động Sơn nói: Thế thì chửi tháp được bao nhiêu lời

Thay nói: Rõ ràng khó biết, Thiên tăng khó lừa”.

* Động sơn hỏi Tuyết phong bó của này nặng bao nhiêu cân?

- Người cả hoàn cầu này vác không nổi.

- Tại sao lại ở đây?

Thay nói: Cũng biết, nhưng vác không nổi”.

Lại hỏi: Từ đâu đến?”

- Chước Tào đến, mất cái rìu chặt được?

- Một cái chặt được.

- Vẫn là việc bên này, bên kia thế nào?

- Được ngay.

- Không có chỗ hạ thủ.

- Không có chỗ hạ thủ, vẫn là việc bên này, việc bên kia thì sau.

Thay nói: Còn sớm đã khốn đốn.

* Dược sơn nói Tuyết Nham: “Từ đâu đến?”

- Từ Bá trượng đến.

- Bá trượng có lời nào?

- Hòa thượng nói ta có một câu, đủ trăm vị.

- Mặn là vị mặn, lạt là vị lạt, không mặn, không lạt là vị bình thường, làm sao đủ trăm vị.

Thay nói: Hòa lại thì không đủ.”

* Vân Nham cuốn gờng, Đạo ngô hỏi:

- Ông chỉ cuốc được cái này, cuốc được cái kia không?”

- Đem đến đây thử xem.

Thay nói: Lấy cuốc”.

* Am Châu pháp vân cùng đi với châu chủ, chủ chỉ vách nói:

- Cái này là chữ gì?”

- Vẽ kính hình trái tim.

- Đã là hình trái tim, tại sao ở trên vách.

Thay nói: Chiều khắp”.

* Động sơn ở Nhược châu khám phá tăng: “Gần đây từ chỗ nào đến”.

- Ở Tô môn.

- Tô vương không qua tuổi được, các ông làm sao đi?

- Có cho học nhân gần gũi không?

- Ông định gần gũi làm gì?

- Tặng trân trọng đi ra.

Đại nói: Cũng là dùi thứ hai”.

* Viện tăng Thiên vương ở Trấn châu hỏi Quan nhân: “Thế nào là công đức?”

- Làm Thiên vương bảo vệ nước.

- Chỉ bảo vệ nước này, và bảo vệ nước khác.

- Ở tầng thì bảo vệ tầng, ở Sở thì bảo vệ sở.

Ngày 29 tháng 12 đánh phá thành Trấn châu, Thiên vương đi đâu.

Đại nói: Thích gặp Tôn nhan”.

* Hạnh Sơn hỏi hành giả Can Chất “Từ đâu đến?”

- Ở Đài Nam đến.

- Có gặp Văn-thù không?

- Có gặp.

- Khi gặp nói gì với ông?

- Cha mẹ Xà-lê nằm trên rừng gai.

Đại nói: Đi Tào Xưởng đi”.

* Giáp Sơn hỏi tăng: “Từ đâu đến”?

- Động Sơn, Động Sơn.

- Khi Hòa thượng thượng đường có dạy câu gì không?

- Thời nay y, dạy y ba đường đó là huyền đạo, diệu đạo, triển thủ.

- Thật có lời này sao?

- Phải.

- Quỷ mang đau khổ xa ngàn dặm.

Trong rừng đạo nhân khóc.

Đại nói: Ủng đi ngàn dặm”.

* Bách trượng thấy tăng đem kinh, Ngài nói:

- Đến chỗ nào?”

- Quả bách luận.

- Biết rằng các pháp duy tâm, thì bỏ tướng thô bên ngoài, tại sao lại nói ông bộ lí này?

Đại nói: Há còn tiếc”.

* Tôn túc thấy Quan nhân đang đánh cờ, Quan nhân nói, Xin mời Thiên Sư đánh cờ.

Tôn túc làm thế đánh.

- Buông quá thì không được.

Đại nói: Thâu toàn bộ hết”.

* Tăng làm bánh bột, Mục châu nói: Làm cái gì?”

Bánh bột.

- Ông này còn thế tục quá.

Đại nói: Mới biết quân tử”.

* Quốc Sư Trung hỏi tăng: “Ngoài thành cỏ màu gì?”

- Màu xanh.

- Ông này còn thế tục.

Đại nói “đúng như vậy”.

* Vân Môn hỏi tăng: “Từ đâu đến?”

- Lễ tháp đến.

Môn nói: Xung quanh ta”

- Con lễ bái đến.

- Năm giới cũng không giữ.

Đại nói: Tất cả đều đần độn.

Lại hỏi tăng xem cái gì?

- Nên biết có người không xem kinh.

Kẻ một đầu hai mặt.

Đại nói: Kiểm tra lại, không phải họ.

- Tăng hỏi: Gần đây từ chỗ nào đến?

- Ở lý châu, Ta hỏi ông một việc này có được không?

- Hòa thượng có việc gì?": Một mũi tên xuyên qua nước Tân La

Đại nói: Nhỏ gặp lớn.

* Thiên Sư Tịnh Chiếu hỏi Đại Sư Lăng nghiêm, trong kinh nói:

- Nếu chuyển được vật, thì giống Như lai. Như vậy thì lên được nguyên các vì sao chuyển không được”.

Đại nói: Tất cả đều là người già”.

- Đàn việt thỉnh tăng thọ trai, để dựng bản công đức. Thưa: Thỉnh Hòa thượng phóng quang.

Đại nói: Hành lễ có phần”.

* Hòa thượng Yến Đài ở Lô Sơn gặp đồng tử trong Am Bảo Phước mang giấy, Hòa thượng nói cho ta một đôi giấy được không?

- Chân Hòa thượng lớn nhỏ; Sư đưa chân ra.

* Lão Phúc thấy tăng đang xem Bảo Tăng, Lão Túc hỏi:

- Sắc đúng là sắc nhưng không phải chân sắc, ông có hiểu không?”

Đại nói: Hòa thượng nhớ hết không?”

* Lão Túc hỏi kinh luận, Tăng thưa: “Giải thích Sớ sao sơ lược thì thế nào?”

- Sao thì giải Sớ, Sớ thì giải kinh.

Sư nói: Kinh giải thích cái gì?”

- Lược sơ thì không sánh kịp.

* Vương Thường Thị chú thích Tín Tâm Minh trình cho Vương Nghiêm, Nghiêm để xuống đất. Thường Thị thất sắc, Sư nói:

- “Vừa có thị phi, động niệm mất tâm, làm sao chú giải?”

- Hòa thượng chú giải được không?

* Lão Túc chú giải kinh Kim cang, Đại Sư giảng về giáo, hỏi:

“Nhược dĩ sắc kiến ngã

Dĩ âm thanh cầu ngã

Nhược nhân hành ta đạo

Bất năng kiến Như lai”.

“Nếu thấy ta qua sắc tướng và dùng âm thanh cầu ta, người này hành đạo tà, không thấy được Như lai, làm sao chú giải?”

- Chỉ chú giải như thế.

* Sư hỏi tăng xem kinh Duy Ma Cát: “Bồ-tát Trì thế tại sao không

biết Thiên ma”.

- Buông hết thì ông ta về trời.

* Tăng hỏi Hòa thượng sao chửi bao nhiêu hạt?

- Hòa thượng nhớ được.

* Tăng đến thưa: “Thâu được Quảng Nam, đi quanh chùa Nam Hoa. Sư hỏi:

- Cứu được Tổ Sư chăng?”

- Mau đại sát hết.

* Quan Nhân xem tướng Niết-bàn, tại sao còn bi, hỷ.

- Eo trống đánh nhỏ hai đầu.

* Hòa thượng Bá Trượng Huệ Năng hỏi tăng: “Từ đâu đến?”

- Từ lâu đã nghe tiếng, dạo ở cây lớn ở núi về.

- Là cây nào? Và cái gì lớn?

- Sớm là cành nhỏ.

* Đức Thế Tôn cuối hạ Tự tứ, Văn-thù qua hạ ba chỗ. Ca-diếp muốn đuổi Văn-thù, đưa chùy lên, Ca-diếp thấy trăm ngàn vạn ức Văn-thù, khắp nơi đều có thần lực của Ngài, chùy không thể hạ xuống được. Thế Tôn hỏi Ca-diếp, ông nghĩ Văn-thù là Bạch Na.

- Ba lần ba.